

עת"א 42817/10/20 - יצחק רחמני נגד מדינת ישראל, שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 42817-10-20 רחמני (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר

לפני	כבוד השופט גיא שני
העותר	יצחק רחמני (אסיר)
נגד	
המשיבים	1. מדינת ישראל 2. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 3. היועץ המשפטי לממשלה

פסק דין

העותר נושא בעונש של שש-עשרה שנות מאסר בגין עבירות מין (תחילת ריצוי המאסר בשנת 2012). הוא מסווג "טעון הגנה", ואת הסיווג הזה הוא מבקש להסיר בעתירה שלפניי. יש לציין כי העותר כלוא כעת בבית סוהר "אשל" שבמחוז הדרום, וכי ההחלטה המקורית - וגם העדכנית - לגבי הגדרתו "טעון הגנה" התקבלה במחוז הדרום. עם זאת העותר הגיש את עתירתו בעת ששהה (לזמן קצר) בבית סוהר במתחם "השרון", ועמד על שמיעת העתירה במחוז מרכז.

לאחר עיון בחומר שלפניי ובחינת טענות הצדדים, מצאתי כי התמונה אינה מספקת ואינה שלמה, וזאת משני עברי המתרס.

הגדרתו של אסיר "טעון הגנה" מתייחדת למקרים שבהם "יש יסוד סביר להניח עפ"י מידע, שנשקפת סכנה לשלומם כתוצאה מאפשרות פגיעה בו ע"י אסירים אחרים" (סעיף ג(1) לפקודת נציבות 04.04.00 "אסירים טעוני הגנה"; להלן: **פקודה 04.04.00**). ככלל, אחת העילות לסיווגו של אסיר כטעון הגנה היא הרשעתו בעבירה הנחשבת הפרה של כללי ההתנהגות המקובלים בחברה העבריינית - למשל עבירת מין. עם זאת, יש לציין כי בענייננו העותר לא סווג טעון הגנה מיד עם כניסתו למאסרו (הנוכחי), בשנת 2012; רק בשנת 2015 סווג כך, וממילא ניתן להסיק כי העבירה שבה הורשע אינה שיקול בלעדי ומכריע לסווגו "טעון הגנה".

מן החומר שלפניי עולה כי בשנים-עברו היו אירועים נוספים בין כתלי בית הסוהר, שהיוו ככל הנראה נדבך נוסף להגדרתו של העותר טעון הגנה. הדברים נלמדים לא רק מן החומר המודיעיני שהוצג לעיוני, אלא גם מדברים שכתב העותר-עצמו בעתירתו. כך, העותר מבהיר כי הוא זה שביקש להגדירו טעון הגנה ("עקב העברה" כלשונו), ומוסיף

ומספר על אירועים שבגינם נזקק לטיפול רפואי.

עם זאת, יש לציין כי מאז האירועים הנדונים - לרבות אלה הנזכרים בחומר המודיעיני - חלפו שנים. דומני כי אין חולק על כך שסיווג של אסיר כטעון הגנה אינו בהכרח "לעולמי עד", וכי ניתן לשנות הגדרה זו אם לא קיים עוד מידע מודיעיני מבוסס המצביע על סכנה לחייו של האסיר. ודוק: איני שולל את דבריו של המשיב כי הסרת הגדרה של "טעון הגנה" לאחר שנים רבות מעוררת קשיים, וכי לא אחת יש כוונות פגיעה באסירים הנושאים עמם "סטיגמה" של טעון הגנה, והניסיונות לשלבם באגפים רגילים נכשלים. אולם, בכגון דא יש לבחון כל מקרה לגופו תוך איזון בין השיקולים לכאן ולכאן.

בענייננו, גורס המשיב כי העותר-עצמו, בראיון עמו, טען שיוכל להשתלב אך ורק באגפים של טעוני הגנה. העותר מכחיש אמירה כזו. בסיום הדיון שנערך לפני ביום 6.12.2020 ביקשתי לקבל לעיוני את תיעוד הריאיון. בתגובה המשלימה שהגיש המשיב נכתב כי אין תיעוד נוסף של הריאיון (פרט להתייחסות במסגרת חוות הדעת מיום 30.11.2020, אשר צורפה לכתב התשובה), אך נמסר כי נערכה שיחה נוספת עם העותר (ביום 9.12.2020), שממנה עולה כי "העותר מכווין לביס"ר ספציפי (אלה/דקל) והביע חשש להשתלב בביס"ר אשל, לאור העובדה כי מכירים אותו". בא-כוח העותר בתגובתו מתאר התרשמות שונה לחלוטין משיחתו-שלו עם העותר; לדבריו, העותר חוזר על בקשתו להסיר את הגדרתו כטעון הגנה, שכן ברצונו להשתלב בתהליכים טיפוליים בבתי הסוהר השונים.

ככלל, בית המשפט הדן בעתירות אסירים אינו מקיים בירור עובדתי בעניין גרסאות סותרות, וגם אינו שם את שיקול דעתו חלף שיקול הדעת של הגורמים המוסמכים בשב"ס. לזכות המשיב גם עומדת חזקת התקינות. עוד יש לציין כי הדיווח העדכני שלפיו חששו של העותר ממוקד בבית סוהר "אשל" שכן "מכירים אותו", משתלב לכאורה עם מה שכתב העותר-עצמו בעתירתו, כי בקשתו המקורית להגדירו "טעון הגנה" הייתה "עקב העברה". עם זאת, לא שוכנעתי כי ההחלטה בעניינו של העותר מביאה בחשבון את כל הדרוש. כפי שצוין, לא הוצג לפני מידע מודיעיני עדכני על כוונות פגיעה בעותר, וחלוף הזמן הוא שיקול רלוונטי בכגון דא. כמו-כן, ככל שישנו חשש לשלומם של העותר - לרבות לפי דברים שהוא-עצמו העלה לפני גורמי שב"ס - הרי שיש לבחון אם מדובר בחשש ממוקד לבית סוהר מסוים (כגון בית סוהר "אשל"), או שמא חורג מגבולות אלה.

בעניין זה-האחרון יש לציין כי בתגובה המשלימה מטעם המשיב נכתב שעל-פי המקובל, במקום שבו מוסרת הגדרה של "טעון הגנה", האסיר משולב תחילה באגף רגיל בבית הסוהר שבו הסירו את הגדרתו (בענייננו - בית סוהר "אשל"), ורק לאחר הצלחת השילוב מועבר האסיר כיתר האסירים. אולם יש להדגיש כי לפי פקודה 04.04.00, "לא יוגדר אסיר כטעון הגנה אם באמצעות העברתו לבית סוהר אחר ושיבוצו לאגף רגיל, תוסר הסכנה לשלומם". כלומר, גם אם העותר מביע חשש מפני שילובו בבית סוהר "אשל", אין הדבר מחייב בהכרח הותרת הסיווג של "טעון הגנה", ויש לבחון חלופה של העברה לבית סוהר אחר.

מכל המקובץ עולה כי התמונה בעניינו של העותר מורכבת, ובשלב זה לא בהירה עד-תום. לפיכך מצאתי לקבוע כי על המשיב לשוב ולבחון את עניין סיווגו של העותר, לרבות בשים לב לעמדתו העדכנית של העותר (ולצורך כך ניתן לשוב ולראיין אותו), לשאלת קיומו - או היעדרו - של מידע מודיעיני עדכני, לשאלה מדוע העותר נפלט מאגפים שונים

(והאם הדבר קשור ליחסים שליליים עם אסירים אחרים), וכן לשאלת האפשרות לאיין או למזער את החשש לשלומו של העותר, ככל שקיים, באמצעות שיבוצו בבית סוהר אחר (ובפרט בית סוהר שבו יוכל גם להשתלב בטיפול בתחום עבירותיו). כמובן, העברה של אסיר מבית סוהר אחד למשנהו אינה עניין של מה בכך (בוודאי בימי הקורונה), ולמשיב שיקול דעת בעניין זה בהתחשב במגוון של שיקולים. עם זאת, בתוך פרק זמן סביר, יש לבחון אפשרות זו בהתאם להוראות פקודה 04.04.00.

אשר על כן, בשלב זה איני מורה על הסרת סיווגו של העותר "טעון הגנה", אך יהא על המשיב לקבל החלטה עדכנית בעניין זה בתוך 60 ימים. ככל שהחלטה לא תניח את דעתו של העותר, יהא רשאי לשוב ולעתור לבית המשפט.

בנסיבות העניין, ניתן פטור מתשלום אגרה.

ניתן היום, י"א טבת תשפ"א, 26 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.